

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ในการวิจัยและพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ เสนอการสรุป การอภิปราย และข้อเสนอแนะจากการวิจัย ดังนี้

1. สรุปการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ซึ่งแต่ละตอนมีรายละเอียด ดังนี้

สรุปการวิจัย

การวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการประหยัด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ ซึ่งเป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ในการวิจัย ที่เน้นผู้มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในทุกขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งร่วมกันศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการการพัฒนาแสวงหา แนวทาง กำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนา และการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ สรุปได้ดังนี้

1. การวิจัยระยะที่ 1 (R1) สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนา มีดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบัน

1.1.1 การทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย ของนักเรียน ในประเด็นความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับ การทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย พบว่า

นักเรียนไม่มีการทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย และ ทางโรงเรียนจะไม่เน้นให้นักเรียนได้ทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย ประจำตัว ทางโรงเรียนจะไม่ได้อบรมใน การทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย เพราะส่วนใหญ่จะคิดว่าเป็นเรื่องยากสำหรับเด็ก

1.1.2 การควบคุมรายจ่าย/ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ของนักเรียน ในประเด็นความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับ การควบคุมรายจ่าย/ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น พบว่า

นักเรียนมีพฤติกรรมการใช้จ่ายก่อนข้างฟุ่มเฟือยนิยมใช้จ่ายเงินที่ได้รับจากผู้ปกครองจนหมดในครั้งเดียวโดยการซื้อของที่พอค้าได้นำมาขายที่โรงเรียนและนักเรียนส่วนใหญ่ไม่เหลือเงินกลับบ้าน

ปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดบ้านใหม่ทุ่งดินขอ

1. ด้านความรู้ในหลักการและวิธีการทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย

1.1 ปัญหาและความต้องการ พบว่า

ในประเด็นความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับ วิธีการทำบัญชีรายรับ -รายจ่าย พบว่า นักเรียนไม่รู้จักหลักและวิธีการในการทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย และทางโรงเรียนไม่ได้อบรมให้นักเรียนรู้จักหลักและวิธีการทำบัญชีรายรับ – รายจ่ายแต่จะเน้นให้นักเรียนประหยัดโดยการนำเงินมาฝากไว้กับครูเพียงอย่างเดียว ส่วนความต้องการ คือ จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ การทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย แก่นักเรียนโดยบุคคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเพื่อมาอบรมให้ความรู้แก่เด็กอย่างจริงจัง การกำหนดให้นักเรียนมีบัญชีรายรับ – รายจ่าย ประจำตัว และลงบันทึกรายการใช้จ่ายของตนเองเป็นประจำทุกวันและต้องการคู่มือความรู้เกี่ยวกับการทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย

2. ด้านการควบคุมรายจ่าย/ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น

2.1 ปัญหาและความต้องการ พบว่า

นักเรียนขาดความรู้และความเข้าใจในหลักของการใช้จ่ายเงินเพื่อให้เหมาะสมกับวัยและฐานะทางบ้านของตน เพราะนักเรียนไม่เห็นคุณค่าและเข้าใจประโยชน์ของการประหยัดว่ามีความจำเป็นต่อตนเองในอนาคต ส่วนทางโรงเรียนก็ไม่ได้เน้นให้นักเรียนควบคุมการใช้จ่ายเพราะคิดว่านักเรียนจะนำเงินมาฝากออมกับครูอยู่แล้วแต่จะเน้นในด้านของระเบียบวินัยเสียมากกว่า และผู้ปกครองไม่ค่อยมีเวลาดูแลและอบรมบุตรในเรื่องการใช้จ่ายของบุตร ส่วนความต้องการ คือ ครูและผู้ปกครองควรมีการได้ประชุมกันเพื่อทราบถึงปัญหาและร่วมกันหาแนวทางการพัฒนาให้นักเรียนสามารถควบคุมรายจ่าย และ ต้องปลูกฝังให้เด็กนักเรียนเกิดทัศนคติในการประหยัดอดออมโดยการควบคุมรายจ่ายด้วยการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ให้เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยที่นักเรียนสามารถคิดและมีความอยากจะทำด้วยตัวเอง ส่วนต้องมีโครงการที่จะสามารถสนับสนุนและกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถปฏิบัติได้ในระดับที่ดี

2. การวิจัยระยะที่ 2 (R2) การแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนา กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนา ดังนี้

2.1 ด้านการรู้วิธีการทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย แนวทางและวิธีการพัฒนา กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ คือ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มเติมเรื่องคุณค่าและประโยชน์ของเงินและหลายวิธีการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย สัปดาห์ละ 2 คาบ เป็นเวลา 2 สัปดาห์ และ ตัวชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนา คือ จำนวนนักเรียนมากกว่าร้อยละ 80 ทำแบบทดสอบวัดความรู้เรื่อง

วิธีการทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายถูกต้องทุกข้อ และมีเจตคติต่อการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ประจำตัวทุกวัน อยู่ในระดับดี

2.2 ด้านการควบคุมรายจ่าย/ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นแนวทางและวิธีการพัฒนา กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ คือ

จัดการเรียนรู้เพิ่มเติมเรื่อง หลักของการใช้จ่ายอย่างประหยัด สัปดาห์ละ 2 คาบ เป็นเวลา 1 สัปดาห์ การสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีในการควบคุมรายจ่ายของตนเอง และหันมาเก็บในรูปแบบของเงินออม และ จัดกิจกรรมพัฒนาในการมีและทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ประจำตัวทุกวัน และ ตัวชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนา คือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มากกว่าร้อยละ 80 มีผลการประเมินพฤติกรรมอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดี ทุกกิจกรรม นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการประหยัด อยู่ในระดับมากและนักเรียนมีพฤติกรรมอันพึงประสงค์จากการ ปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับดี และ นักเรียนมีบัญชีรายรับ - รายจ่าย และสามารถลงบัญชีรายรับ - รายจ่าย ประจำตัวทุกคน

3. การวิจัยระยะที่ 3 (D1) ผลการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ สรุปได้ดังนี้

3.1 การพัฒนาการรู้ถึงหลักวิธีการของการทำบัญชี รายรับ - รายจ่าย และ การ ควบคุมรายจ่าย/ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มเติมเรื่อง คุณค่าและประโยชน์ของเงินและหลัก วิธีการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย สัปดาห์ละ 2 คาบ เป็นเวลา 2 สัปดาห์ การจัดกิจกรรมการ เรียนรู้เพิ่มเติมเรื่อง หลักของการใช้จ่ายอย่างประหยัด สัปดาห์ละ 2 คาบ เป็นเวลา 1 สัปดาห์ รวมทั้ง 6 สัปดาห์ และ การจัดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับประหยัดและการใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล แก่นักเรียนหลังเคารพธงชาติทุกวัน รวมไปถึงการกิจกรรมควบคุมรายจ่ายที่ไม่จำเป็นด้วยการ ทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ประจำตัวทุกวัน

3.2 ผลการพัฒนา ดังนี้

นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ จำนวนมากกว่าร้อยละ 90 ตอบ แบบทดสอบวัดความรู้เรื่องวิธีการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย และแบบทดสอบวัดความรู้เรื่อง หลักของการใช้จ่ายอย่างประหยัด ได้ถูกต้องทุกข้อ และมีเจตคติที่ดีต่อการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย อยู่ในระดับมาก และมีบัญชีประจำตัวทุกคน มีเจตคติที่ดีต่อการควบคุมรายจ่ายด้วย การลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นและการประหยัด อยู่ในระดับมาก โดยที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการ พัฒนาเกี่ยวกับการควบคุมรายจ่ายโดยการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ผ่านตามเกณฑ์ประเมิน อยู่ ในระดับดีและนักเรียนมียอดของจำนวนเงินออมเพิ่มขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยและพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ สามารถนำมาเป็นข้ออภิปรายที่มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ ตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีบางประเด็นที่เป็นปัญหาโดยจะอธิบายตามกรอบการวิจัย ดังนี้

จากการศึกษากลุ่มประชากรทั้งหมด พบว่า นักเรียนไม่เคยทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายเลย จะมีเพียงนักเรียนส่วนน้อยเท่านั้น และนักเรียนไม่เคยนำเรื่องของการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย มาปรึกษาครูประจำชั้นหรือผู้ปกครองเลย ส่วนทางครูหรือทางโรงเรียน จะไม่เน้นให้นักเรียนได้ทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย กันสักเท่าใด เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องที่ยากสำหรับเด็ก แต่ทางโรงเรียนจะมีนโยบายให้เด็กนักเรียนนำเงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง แล้วนำมาฝากกับครูประจำชั้นของตัวเอง ส่วนทางผู้ปกครองก็ไม่ค่อยมีเวลาแนะนำเกี่ยวกับการทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายแก่บุตรเท่าใดนัก และคิดว่า นักเรียนคงได้รับการอบรมจากทางโรงเรียนอยู่แล้ว และนักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายที่ค่อนข้างฟุ่มเฟือย ชอบที่จะซื้อของเล่น มากกว่าอาหาร และ นักเรียนส่วนใหญ่จะไม่ค่อยเหลือเงินกับบ้าน โดยที่นักเรียนจะใช้ให้หมดที่โรงเรียนในครั้งเดียว โดยนักเรียนมักจะซื้อขนมที่มีรถนำมาขายที่โรงเรียน และนักเรียนจะไม่ค่อยคำนึงถึงประโยชน์ของอาหารที่ตนเองซื้อ โดยจะคิดเพียงว่าขอให้ขนมนั้นมีรสชาติอร่อยและนำรับประทานก็พอแล้ว และนักเรียนมักจะซื้ออะไรก็ตาม ๆ กัน ในกลุ่มที่ตนคบอยู่เท่านั้น ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันนี้สอดคล้องกับ งานวิจัยของ พงศพิศ นิมพราว (2547, หน้า บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสตรีวิทยา พุทธมณฑล เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 320 คนพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ได้แก่สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาและกลุ่มเพื่อนที่ตนคบอยู่

2. ปัญหาและความต้องการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ ตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีบางประเด็นที่เป็นปัญหาโดยจะอธิบายตามกรอบการวิจัย ดังนี้

จากการศึกษากลุ่มประชากรทั้งหมด พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจในหลักและวิธีการของการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย อย่างชัดเจน โดยที่นักเรียนจะมีความเข้าใจว่า การทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ก็เพียงแค่เขียนว่าเราใช้จ่ายอะไรไปบ้างเท่านั้น โดยไม่ทราบว่า เมื่อได้ทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ผ่านไปแล้วเดือนนั้น ต้องนำข้อมูลที่เรานับที่ทั้งหมดมาวิเคราะห์ว่าสิ่งของที่เรายืมจ่ายใช้สอยไปนั้นมีประโยชน์แก่ฐานะและสมกับวัยของเรามากน้อยแค่ไหน และที่สำคัญคือ ทางโรงเรียนไม่ได้เน้นให้นักเรียนได้ทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายประจำตัว มากนัก แต่จะเน้นให้นักเรียนนำเงินมาฝากกับครูเท่านั้น ถึงจะมีการอบรมบ้างแต่ก็ไม่ต่อเนื่อง

ดังนั้น ทางโรงเรียนควรจะมีการจัดการอบรมและให้ความรู้ เกี่ยวกับ หลักและวิธีการ ทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย แก่นักเรียนโดย บุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ เพื่อมาอบรมให้ ความรู้แก่เด็กนักเรียนอย่างจริงจังและ นักเรียนขาดความรู้และความเข้าใจในหลักของการใช้ จ่ายเงิน เพื่อให้เหมาะสมกับวัยและฐานะทางบ้านของตนเอง รวมไปถึงเด็กนักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่เห็นคุณค่าและความเข้าใจในประโยชน์ของการประหยัดอดออม ว่ามีความจำเป็นต่อตนเอง และครอบครัว รวมไปถึงอนาคตในภายภาคหน้า ส่วนทางโรงเรียนจะไม่ค่อยได้อบรมให้เด็ก นักเรียนเรื่องของการควบคุมการใช้จ่ายมากนัก เพราะคิดว่านักเรียนจะนำเงินมาฝากไว้กับครู ประจำชั้นอยู่แล้ว แต่จะเน้นในด้านของการมีระเบียบวินัยเสียมากกว่า และที่สำคัญ คือ ผู้ปกครองที่เป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด จะไม่ค่อยมีเวลาดูแลและอบรมเรื่องการใช้จ่าย ของบุตร แต่จะตักเตือนบ้างเป็นครั้งคราว

ดังนั้น ครูและผู้ปกครองต้องมีการประชุมกันเพื่อรับทราบถึงปัญหาและร่วมกันหา แนวทางในการพัฒนาให้นักเรียนสามารถควบคุมรายจ่ายด้วยการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นออกไป เพื่อเป็นเกราะเบาะแถของตัวผู้ปกครองได้เช่นกัน เมื่อเป็นเช่นนี้สมควรอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝัง ให้เด็กนักเรียนเกิดเจตคติที่ดี ในการประหยัดอดออม โดยการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ให้เกิด ขึ้นกับนักเรียน โดยที่นักเรียนสามารถคิดและมีความยากที่จะทำด้วยตนเอง โดยต้องมีโครงการ ที่จะสามารถสนับสนุนและกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่จะสามารถรู้ได้และปฏิบัติได้ใน ระดับที่ดีซึ่งผลการแสวงหาแนวทางการพัฒนา สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ประจักษ์ ผลเรือง (2546) ซึ่งได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน พบว่า สภาพ ปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนากองทุน คือ การขาดความเข้าใจ ในบทบาทและหน้าที่ในหน่วยงาน ของตน และ ขาดความร่วมมือ การขาดการตัดสินใจร่วมกัน ขาดจิตสำนึกและเจตคติที่ดีต่อการ บริหารจัดการเงินในรูปแบบต่าง ๆ โดยได้เสนอแนวทางแก้ปัญหา คือบุคลากรในหน่วยงานต้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ผ่านทางการอบรม ให้ความรู้ และประชุมกลุ่มหรือเวทีชาวบ้าน

3. แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมกระหายของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ ทุกดินขอ ตำบลหนองปลิง อำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี จากความร่วมมือของกลุ่มประชากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดได้ร่วมกันแสวงหาแนวทางในการพัฒนาและการได้มาซึ่งแนวทาง พัฒนา และดัชนีชี้วัดความสำเร็จ ในการพัฒนานั้นผ่านกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) คือ กระบวนการที่ผู้คนจำนวนหนึ่งเ็นองค์กรหรือชุมชนเข้ามาร่วมศึกษาปัญหา โดย กระทำร่วมกับนักวิจัยผ่านกระบวนการวิจัยตั้งแต่ต้นจนกระทั่งเสร็จสิ้นการเสนอผลและการ อภิปรายผลการวิจัย เป็นการเริ่มต้นของคนที่อยู่กับปัญหา (problems people) ค้นหาปัญหาที่ ตนเองมีอยู่ร่วมกับนักวิชาการ จึงเป็นกระบวนการที่คนในองค์กรหรือชุมชนมิใช่ผู้ถูกกระทำ แต่เป็น ผู้กระทำที่มีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น และมีอำนาจร่วมกันในการวิจัย ในขั้นตอนนี้จึงให้ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมมากที่สุด โดยจะอธิบายตามกรอบการวิจัย ดังนี้

แนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาด้านความรู้และความเข้าใจ ในหลักวิธีการของการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย โดย การจัดการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง คุณค่าและประโยชน์ของเงิน และหลักและวิธีการของการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ตามแผนการจัดการเรียนรู้เพิ่มเติม จำนวน สัปดาห์ละ 2 คาบ เป็นเวลา 2 สัปดาห์ โดยจัดอยู่ในวิชาเศรษฐศาสตร์ หมวดวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และการพัฒนาด้านความรู้และความเข้าใจ ในหลักวิธีการของการควบคุมรายจ่าย ด้วยการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น โดย การจัดการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง หลักของการใช้จ่ายอย่างประหยัด ตามแผนการจัดการเรียนรู้เพิ่มเติม จำนวน สัปดาห์ ละ 2 คาบ เป็นเวลา 1 สัปดาห์ วัฒนธรรมและ นักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 ทุกคนต้องมีบัญชีรายรับ - รายจ่าย ประจำตัวทุกคน รวมไปถึงการสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนให้นักเรียนอยากที่จะประหยัดด้วยการควบคุมรายจ่ายด้วยการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น การอบรมเพื่อกระตุ้นและสร้างจิตสำนึกทัศนคติที่ดีต่อการทำบัญชีและการใช้จ่ายอย่างประหยัดและเหตุผล และการกำหนดกิจกรรมพัฒนาในด้านของการควบคุมรายจ่ายด้วยการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น แล้วนำมาเก็บในรูปแบบของเงินออม รวมไปถึงการสร้างแรงกระตุ้นให้นักเรียนอยากที่จะประหยัดและออมเงิน ด้วยการมอบรางวัลและประกาศเกียรติคุณแก่นักเรียนที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายที่เหมาะสม การติดบอร์ดรณรงค์เกี่ยวกับการใช้จ่ายอย่างประหยัด

ดัชนีชี้วัด คือ นักเรียน ร้อยละ 80 มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถตอบแบบสอบถาม วัดความรู้เรื่อง หลักและวิธีการของการทำบัญชีได้ถูกทุกข้อ และมีการติดตามและสังเกตอย่างจริงจังในพฤติกรรมของนักเรียนในด้านของการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ของตัวเอง จากครูประจำชั้น และ นักเรียน ร้อยละ 80 มีผลการประเมินพฤติกรรมอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีทุกกิจกรรม รวมไปถึงพฤติกรรมในการใช้จ่ายของนักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงโดยใช้เงินด้วยความประหยัดมากขึ้น และนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการใช้จ่ายอย่างประหยัดมากขึ้น และจำนวนยอดเงินออมเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ จริญญา พูเต็มวงษ์ ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการทางการศึกษาและปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต (2538). ที่พบว่า กระบวนการที่ส่งผลต่อการประหยัดคือ การศึกษาที่เกิดการเรียนรู้ตามอรรถยาศัย เช่น การพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กัน และกระบวนการศึกษาอย่างเป็นทางการในรูปแบบของการอบรมในระยะสั้น ๆ

4. ผลการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ ตำบลหนองปลิง อำเภอนกขัตติยะ จังหวัดสระบุรี โดยจะอธิบายตามกรอบการวิจัย ดังนี้

ผลของการพัฒนา คือ ด้านความรู้ในหลักและวิธีการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย โดยกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง หลักและวิธีการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย นักเรียนมากกว่าร้อยละ 80 ตอบแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับ หลักและวิธีการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ได้ทั้งหมด แสดงว่ามีความรู้เรื่อง หลักและวิธีการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย เป็นอย่างดี และนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทุกคน มีบัญชีรายรับ - รายจ่าย ประจำตัว สามารถลงบันทึก และวิเคราะห์

สรุปผลในความแตกต่างของสิ่งที่ตนเองใช้จ่ายแล้วนำมาบันทึกลงในบัญชี เพื่อที่จะสรุปผล เป็นรายเดือนได้อย่างดีเยี่ยม และนักเรียนมากกว่าร้อยละ 80 มีผลการประเมินพฤติกรรมอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีทุกกิจกรรม รวมไปถึงพฤติกรรมในการใช้จ่ายของนักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีไม่ว่าจะเป็นในด้านของการซื้ออาหารหรือสิ่งของต่าง ๆ นักเรียนมีการนำราคาและคุณภาพมาคิดประกอบในการตัดสินใจซื้อ และนักเรียนเจตคติที่ดีต่อการใช้จ่ายอย่างประหยัดโดยหันมาฝากเงินมากขึ้นส่งผลให้มียอดเงินออมส่วนตัวเพิ่มขึ้นแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการการมีวินัยในตัวเองเกี่ยวกับการใช้จ่ายของนักเรียนดีขึ้นหลังจากมีการพัฒนาสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของริชาร์ด เค. เมสซาร์ (Richard K. Meszar 1982, หน้า 354 , อ้างถึงใน พิรุณ ขำเลิศ 2529 ,หน้า 51) ได้วิจัยเรื่อง การอบรมเกี่ยวกับวิธีการประหยัดจากการดูภาพชุดและรับฟังจากการอบรม และกลุ่มทดลองจะต้องเข้าร่วมอภิปรายเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดอย่างสม่ำเสมอ หลังจากได้รับการอบรมแล้ว

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งขอ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 2 ลักษณะ คือ ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยและพัฒนาครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การวิจัยและพัฒนาพฤติกรรมการประหยัด ของนักเรียนช่วงชั้น ที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอ สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นต้นแบบพัฒนาในกลุ่มประชากรที่มีบริบทคล้ายกันปรับใช้ตามความเหมาะสม เช่น การทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย การให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้จ่ายอย่างประหยัดโดยการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น และควรมีการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนควบคู่กันไปด้วย

1.2 ควรมีการสนับสนุนให้นักเรียนได้มีการทำบัญชี รายรับ - รายจ่าย โดยเป็นการทำในรูปแบบของบัญชีครัวเรือน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยและพัฒนาครั้งต่อไป

การวิจัยและพัฒนาพฤติกรรมการประหยัด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งดินขอครั้งนี้กลุ่มประชากรเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษา และมีจำนวนไม่มาก ระยะเวลาในการพัฒนายังไม่มาก ถ้าหากมีการวิจัยพัฒนาในครั้งต่อไปประชากรที่จะศึกษาควรจะอยู่ในระดับมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งจะเป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและนักเรียนอยู่ในวัยที่เสี่ยงเพราะอยู่ในวัยของการเปลี่ยนแปลง